

Дарагія суайчынніцы!

Прыміце самыя шчырыя і цёплыя віншаванні з Днём жанчын!

8 Сакавіка — радаснае і ўсімі любімае свята. Гэтая дата з'яўляецца выдатнай нагодай, каб яшчэ раз падзякаваць мамам і бабулям, жонкам і дочкам, сёстрам і калегам за мудрасць, дабрыню, працавітасць і гармонію, якімі яны напаўняюць наша жыццё, робячы яго больш яркім і шчаслівым.

Стваральная прыгажосць і актыўная жыццёвая пазіцыя, прафесійныя, творчыя і спартыўныя дасягненні, уменне годна выхоўваць падростаючае пакаленне — галоўныя рысы беларускіх жанчын.

У гэты святочны дзень жадаю, каб у вашых сэрцах заўсёды была квітнеючая вясна, а ў доме гучалі звонкія дзіцячыя галасы, панавалі любоў і ўзаемаразуменне.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
Аляксандр ЛУКАШЭНКА

Першы намеснік міністра культуры Рэспублікі Беларусь Наталля КАРЧЭЎСКАЯ — ідэальнае ўвасабленне бізнесвумен. У поўным сэнсе гэтага слова: яна арганічна спалучае жаночасць і дзелавы стыль ва ўсім (а не толькі ў адзенні). Адпаведна, лепшага суразмоўцы напярэдадні 8 сакавіка бадай і не знайсці.

А паколькі першы намеснік міністра курыруе самы шырокі спектр нашага культурнага жыцця, мы прыйшлі да яе на інтэрв'ю цэлай рэдакцыяй — каб кожны з журналістаў мог задаць пытанні (часам даволі вострыя) па той тэматыцы, якая найбольш яго хвалюе.

ст. 4-5

Фота Таццяны МАТУСЕВІЧ

Ледзі-кіраўнік у атачэнні творчасці

(Заканчэнне.
Пачатак на старонцы 1.)

ТОЕ МУСІЛА АДБЫЦЦА...

Ілья СВІРЫН: Наталія Уладзіміраўна, дазвольце пачаць са шчырага віншавання вас з гэтым цудоўным вясовым святам...

— І я вам шчыра дзякую! А праз старонкі “К” вельмі хацела б павіншаваць з ім усіх жанчын, якія працуюць у сферы культуры. Натхнення вам, плёну і супакою ўнутры! Жадаю заўсёды ярка бачыць колеры жыцця і несупынна яму радавацца. Хай настрой у вас будзе такі сонечны, як гэты пагодны дзень! І помніце, што прыгажосць выратуе свет толькі з вашай дапамогай!

Юрый ЧАРНЯКЕВІЧ: Але мы, патрапіўшы на сустрэчу з першым намеснікам міністра культуры краіны, павінны скарыстацца магчымасцю пагаварыць аб сур’ёзных рэчах — не толькі святочнага фармату, аднак і зладзённага. Такім чынам, першае пытанне, якое хвалюе, бадай, усю галіну: ці можна падвесці вынікі аптымізацыі, якая праводзілася цягам апошніх гадоў у сферы культуры? Ці завершаны ўжо гэты працэс?

— Калі вы прысутнічалі на апошняй калегіі, дык чулі: мы спадзяемся на тое, што аптымізацыя ўжо завершаная, і далейшых скарачэнняў не будзе. Надалей мы не бачым у ім неабходнасці, бо тады ўжо не будуць выконвацца нарматывы галіны. Што да ацэнкі... Безумоўна, ніякую справу нельга адназначна ацэньваць станоўча ці адмоўна. Тое, што адбывалася, мусіла адбыцца. Бо калі, напрыклад, у бібліятэцы працуе тры чалавекі, а ў вёсцы жыве пяць, дык не мае сэнсу трымаць такі штат.

З іншага боку, тыя ж бібліятэкі і клубы — гэта не толькі сфера культурных паслуг. Яны яшчэ выконваюць і сацыяльную функцыю. Людзі не павінны заставацца па-за ўвагай дзяржавы.

Ю.Ч.: Адсюль наступнае пытанне — пра развіццё мабільных устаноў культуры...

— Мы можам правесці добрую аналогію з медыцынскай сферай, дзе адсутнасць стацыянарных устаноў у тых ці іншых населеных пунктах кампенсуецца перасоўнымі медыцынскімі станцыямі рознай спецыялізацыі. Так што будзем і далей развіваць “культуру на колах” — тыя ж бібліёбусы, мабільныя клубы, перасоўныя выставы. Спадзяемся таксама на больш актыўны ўдзел мясцовых бюджэтаў. Таму што культура — гэта справа не

толькі профільнага міністэрства, але і ўсяго грамадства.

Ю.Ч.: Яшчэ адна надзённая тэма — камп’ютарызацыя бібліятэк. Міншчына і Гродзеншчына выканалі паказчыкі на 100 працэнтаў, але ж у некаторых іншых абласцях справа ідзе пакуль зусім не так добра...

— Гэта таксама шмат у чым залежыць ад пазіцыі мясцовых уладаў.

Ю.Ч.: Ці можна той рух неяк паскорыць?

— Робім усе намаганні, спадзяюся, што ў 2020 годзе дасягнем “заветнай” лічбы ў 100 працэнтаў камп’ютарызаваных бібліятэк.

Ю.Ч.: Атрымліваецца, што адны вобласці знайшлі рэсурсы, а іншыя не рупяцца...

— Лічу, многае залежыць ад пазіцыі канкрэтных людзей, якія займаюць адказныя пасады ў органах мясцовай улады. Калі ты разумееш, што сучасная бібліятэка — гэта не “хатка-чытальня”, у якой выдаюцца кніжкі пад роспіс, а шматфункцыянальны культурны цэнтр, дык і рэсурсы на яго ў цябе знойдуцца. Ці можа сёння бібліятэка жыць і дыхаць на поўныя грудзі без выхадку ў Сеціва? Пытанне, здаецца, рытарычнае.

“НОВОШТА НАМ ШТОСЬЦІ ДАВОДЗІЦЬ?”

Надзея БУНЦЭВІЧ: На вашу думку, ці здатны Фэстываль нацыянальных культур стаць брэндам сусветным? Можа, варта ўзмацніць гэты прадстаўнічы фэст яшчэ і міжнародным складнікам?

— Шчыра кажучы, не ведаю, ці ёсць у гэтым патрэба. Мне падаецца, што фэстываль дастаткова добра выконвае сваю місію ў нацыянальным маштабе. Ён сведчыць, што Беларусь — гэта зямля, на якой добра жыць усім. І ладзім мы яго для сябе, а не на паказ для замежнікаў. Навошта нам наогул камусьці штосьці даводзіць? Часам здаецца, нібы мы больш думаем пра тое, як нас успрымаюць звонку, забываючы, што мусім працаваць найперш для свайго народа і дбаць пра ягоныя інтарэсы.

Н.Б.: Наколькі мне вядома, фінансаванне цудоўнага фэстывалу “М.арт.кантакт” павялічылася болей чым у два разы...

— Мы любім гэты фэстываль і радыя дапамагчы ўсім, хто добра працуе. Паверце, тут няма злосных чыноўнікаў, якія абараняюць пакой з грашыма. Робім тое, што магчыма. Ды імнемся, каб праца тых, хто шчыруе на ніве культуры, была як мага лепш аплочаная.

Пётра ВАСІЛЕЎСКІ: Летась у нас упершыню

адбылося Трыенале маладзёжнага мастацтва. І паводле меркавання неаб’якавых да мастацтва людзей, яно было вельмі падобным на традыцыйны “Восеньскі салон з Белгазпрамбанкам” — хіба што ў спрошчаным варыянце.

— Чаму ў спрошчаным?

П.В.: Я патлумачу. На “Салоне” адчувалася напружанасць, выразны алгарытм дзеі, а ў Трыенале быў элемент нейкай спантаннасці. Дык ці не варта, скарыстоўваючы досвед тых структур, якія ўжо працавалі ў гэтай сферы, рабіць усё ж такі нешта сваё — неподобнае на папярэднікаў?

— Дзякуй за пытанне, але я цалкам з вамі не пагаджуся. Па-першае, пра “спантаннасць”. Трыенале рыхтавалася доўга, і вынік атрымаўся, як я лічу, зусім някепскі. Па-другое, “Во-

сеньскі салон” нават у назве дэкларуе прыналежнасць да так званага салоннага мастацтва, а яго каштоўнасць часам бывае спрэчнай. Мэта Трыенале — вызначыць маладых мастацкіх лідараў. Менавіта маладых. Даць ім падтрымку. І гэта было зроблена. Былі грашовыя прэміі, усе ўдзельнікі атрымалі каталог. Для першага разу, я лічу, усё прайшло вельмі ўдала.

А што тычыцца пад’абенства... Ведаецца, усе выставы чымсьці падобныя, асабліва па нейкіх фармальнах адзнаках. І творчых конкурсаў ніколі не бывае шмат. Калі камерцыйныя структуры праводзяць свае культурныя акцыі, мы заўжды гэта падтрымліваем. Але я яшчэ раз падкрэсліваю: Трыенале маладых мастакоў — гэта цалкам самастойны праект, які рабіўся без аглядакі на нейкі іншы.

“ПАКОЯ З ГРАШЫМА НЯМА!”

Дар’я АМЯЛЬКОВІЧ: Многіх кінематаграфістаў цікавіць, якія тэмы сёння найважнейшыя для дзяржавы.

— А ці не спрабавалі кінематаграфісты зазірнуць у Кодэкс аб культуры? Там усё сфармулявана досыць зразумела. У прыярытэце — гісторыя нашай краіны, жыццё незалежнай Беларусі, жыццярарысы знакавых асобаў... Абмежаванні не надта вузкія: скажам, мы вырашаем, што нам патрэбны фільм-партрэт нашага знакамітага земляка. Толькі жанр, без удакладнення канкрэтных персаналяў. Так што ў наяўнасці шырокая прастора для творчай самарэалізацыі.

Д.А.: Але навошта наогул абмяжоўваць творцу тэматычнымі рамкамі?

— Ведаецца, поўная свабода — гэта ўтопія. Я працавала са студэнтамі і ведаю: калі ты яму скажаш “рабі, што хочаш”, хутчэй за ўсё, ён проста не будзе ведаць, што рабіць. Таму пэўныя арыенціры зусім не нашкодзяць. Тым болей, паводле заканадаўства аб дзяржазакупках нельга ўзяць ды сказаць: “Прынясіце нам фільм”. Мы павінны як мага больш падрабязна апісаць прадмет закупаў. І тут важна не перабольшыць з канкрэтыкай і пазбегнуць непатрэбных абмежаванняў. Такая вось дyleма. Таму мы фармулюем тэмы максімальна шырока — наколькі гэта магчыма. Дакладна пазначаем толькі жанр, хронаметраж і, зразумела, максімальную суму, якая можа быць выдаткаваная з бюджэту на рэалізацыю праекта.

ёсць, але... у свеце наогул няма нічога дасканалага.

Д.А.: Закрану і пытанне рэалізацыі. Я толькі што вярнулася з Берлінскага кінафэстывалу, дзе з поспехам дэманстравалася фільм “Урокі фарсі”, зроблены з беларускім удзелам. Але сама Беларусь на гэтым форуме прадстаўленая не была...

— Чаму не была? Дырэктар студыі быў запрошаны на фэстываль, узяў удзел у прэм’еры, правёў перамовы з прадзюсарамі.

Д.А.: А як вы ставіцеся да таго, што вядомы кінадзееч Андрэй Курэйчык вельмі абурыўся з пагоды нашага няўздзелу ў кінарынку, які праводзіцца ў межах Фэсту...

— Стаўлюся са здзіўленнем адносна такой эмацыйнай рэакцыі. Тым больш, што напярэдадні ніхто з вытворцаў не звяр-

шта ўлічваем, а нешта адхіляем — і тлумачым, што, прабачце, пакуль гэта рэалізаваць не можам. Бачыце, шмат хто лічыць, нібы ў Міністэрстве культуры ёсць нейкі сезам — пакой, набіты грашыма, які мы пільна вартуем. Вымушаная афіцыйна заявіць: такога пакоя няма! Ёсць сродкі, якія выдаткоўваюцца з дзяржбюджэту на падтрымку культуры, іх аб’ём не бязмежны, і мы хоцькі-няхочкі дзейнічаем у гэтых межах.

Д.А.: Кінематаграфісты не раз уздымалі пытанне аб стварэнні ў нас уласнага кінафонду — па аналогіі з іншымі краінамі. Ці разглядаецца такая магчымасць?

— Так, яна прапрацоўваецца. І калі надыйдзе час, ахвотна запросім вас далучыцца да абмеркавання механізмаў яе рэалізацыі.

Д.А.: Хочацца верыць,

Ледзі-кіраўнік

Спадзяемся таксама на больш актыўны ўдзел мясцовых бюджэтаў. Таму што культура — гэта справа не толькі профільнага міністэрства, але і ўсяго грамадства.

Але тут насамрэч столькі творчасці! Не ведаючы нашу працу знутры, гэта нават уявіць цяжка. Чаму калі гаворка ідзе пра творчасць, дык ва ўяўленні абавязкова з’яўляецца сцэна ці мастацкая майстэрня?

Д.А.: Мне трохі здзіўнаватым падаецца тое, што фільмы закупаюцца па той жа схеме, што і нейкі рапс — яны нават часам суседнічаюць у спісе дзяржазакупак...

— Мы працуем у тым прававым полі, якое ёсць. І згодна з заканадаўствам, сёння фінансаванне кіно праходзіць праз працэдур дзяржазакупак. З нашага боку, усё зроблена так, каб яна была максімальна празрыстай. Кожны ахвотны можа зайсці на адпаведны партал, азнаёміцца з умовамі і падаць уласную заяўку. Хібы ў такой схеме, магчыма, і

таўся з ідэяй наладзіць работу стэнда. А ўдзельнічаць дзеля ўдзелу — гэта дарагое і не надта карыснае задавальненне. Я ўвогуле лічу, што старонкі сацыяльных сетак гэта, можа, і добрая магчымасць нагадаць аб сабе, але, не вельмі эфектыўны інструмент, каб пытанні вырашаць. Мне падаецца, што ніхто з кінематаграфістаў не можа паскардзіцца, што ў Міністэрстве культуры з імі адмовіліся размаўляць.

Да прапановаў незалежных кінематаграфістаў мы заўсёды прыслухоўваемся вельмі ўважліва. Не-

ён возьме на сябе функцыю прасоўвання айчыннага кіно...

— Магчыма. Але пытанне трэба разглядаць комплексна. Адкуль будзе фінансаванне кінафонду? Што гэта будзе за структура? Як яна будзе супрацоўнічаць з прыватнымі студыямі? І гэтак далей.

ШТО ДА “ЛЯТУЧЫХ АТРАДАЎ”...

Ю.Ч.: Павышэнню аб’ёмаў платных паслуг асабліва ўвага надаецца даўно. Але ці можна тут казаць пра нейкі прагрэс? Або ўласныя даходы па-ра-

у атачэнні творчасці

нейшаму складаюць адно невялічкі працэнт фінансавання ўстановаў культуры?

— Натуральна, патрабаваць фінансавай эфектыўнасці ад сельскага клуба было б не надта дарэчна. Але ў нас ужо ёсць тэатры, у бюджэце якіх доля ўласных даходаў большая, ніж аб'ём дзяржфінансавання. Вядома, мы разумеем, што бібліятэкі вымагаюць іншага стаўлення, як, скажам, амфітэатры — тут у прыярытэце, канешне, сацыяльная роля. Таму нават гутаркі ў нашай дзяржаве ніколі не будуць весціся пра тое, каб культура цалкам перайшла на самаакупнасць. Тады на падможку запануе іншая тэматыка, знікне магчымасць для творчага пошуку. Аднак, каб палепшыць стан работнікаў культуры, зарабляць дакладна. Лічу, гэта цалкам пад сілу.

Ю.Ч.: Ад работнікаў культуры — у тым ліку і ў рэжысёраў — не раз даводзілася чуць: мясцовы бізнес як бы і не супраць нас падтрымаць, але... Тут жа гучыць пытанне: а што мне праз гэта будзе? Ці няма патрэбы змяніць заканадаўчую базу, каб прадугледзець для спонсараў і меценатаў пэўныя льготы — скажам, падатковыя?

— Гэтая праца вядзецца даўно. Мы шмат думаем пра тое, што можна зрабіць, каб зацікавіць бізнес падтрымліваць культуру. Ёсць і канкрэтныя праекты, але іх я пакуль не буду агучваць. З іншага боку, нешта трэба змяніць і ў менталітэце прадпрыемстваў. Сапраўдны бізнес павінен разумець сваю сацыяль-

ную адказнасць. У іншых краінах, на якія мы любім спасылкацца, падтрымліваць культуру — гэта вялікі гонар. Там людзі ведаюць адказ на пытанне “Што мне за гэта будзе?” Твой рэгіён будзе лепей жыць, твае дзеці не будуць швэндацца па вуліцы, але атрымаюць магчымасць убачыць нешта вартае і прыгожае. Але мы вельмі ўдзячныя тым прадстаўнікам бізнесу, якія культуру падтрымліваюць. І кожны год кажам ім дзякуй у межах акцыі “Меценат культуры”.

Ю.Ч.: Добрая крыніца пазабюджэту — гранты Еўрапейскага саюза. Недзе займаюцца гэтай дзейнасцю паспяхова — як у Рагачоўскім раёне, культура якога атрымала за дзесяць гадоў каля паўмільёна долараў уліванняў. А недзе — не вельмі. Можна, трэба распрацаваць механізм вучобы на станоўчых прыкладах? І як наогул можна стымуляваць актыўнасць у гэтай галіне работнікаў культуры “на месцах”? Няўжо далатковыя паказчыкі ўводзіць?

— Калі мы ўвядзем такія паказчыкі, думаю, рэакцыя многіх будзе, мякка кажучы, адмоўнай. Навучанне — зусім іншая справа. Мы паставілі задачу выдаць рэкамендацыі пра тое, як працаваць з грантадаўцамі ў сферы культуры. Але вельмі цяжка адсюль, з Мінска, вызначыць, які патэнцыял мае той ці іншы рэгіён на гэтай ніве. І разумейце: мы не можам генерываваць ідэі для мясцовых праектаў. Для гэтага ёсць людзі на месцах. Наогул, немагчыма ўсё зрабіць высылкамі апарата

міністэрства — ён складае толькі 68 чалавек, і ім не разрывацца. Міністэрства — гэта наогул орган дзяржкіравання, і вельмі дзіўна, калі нас папракаюць у тым, што мы не ствараем “лятучыя атрады”, каб адсочваць стан канкрэтных гісторыка-культурных помнікаў.

І.С.: Пра “лятучыя атрады”. Вось ужо каторы год спецыялісты ў сферы аховы спадчыны ледзь не ў адзін голас кажуць пра мэтазгоднасць стварэння адмысловай Дзяржінспекцыі, якая б мела цэнтральнае падпарадкаванне і не была залежнай ад муніцыпальных уладаў. Наколькі вядома, у свой час Міністэрства культуры ўжо рабіла захады ў гэтым напрамку. Ці няма зрухаў?

— Няма: мы таксама падвергліся аптымізацыі. Супрацоўнікі адпаведнага ўпраўлення нашага міністэрства не могуць асабіста даглядаць кожны з тых пяці тысяч аб'ектаў, якія ўключаныя ў Дзяржспіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў. І таму наша справа — працаваць з мясцовымі органамі ўлады, каардынуючы іхнюю дзейнасць. На выніковым пасяджэнні калегіі Міністэрства культуры мы ставілі пытанне, каб у кожным раёне была абавязкова выдзеленая адмыслова стаяўка для спецыяліста, які б адказваў за ахову спадчыны. Спадзяемся, што будзем пачуць.

П.В.: У Саюзе мастакоў віруе думка, што вярта стварыць нейкую “лятучую групу”, якая б адсочвала стан манументальнага мастацтва савецкіх часоў, якое сёння заканадаўча бадай не абаро-

ненае. Ці атрымала б такая структура падтрымку міністэрства?

— Канешне! На маю думку, гэта вельмі важны накірунак дзейнасці Саюза мастакоў. Спадзяюся, што яго малады і ініцыятыўны старшыня такі “лятучы атрад” створыць. І няма сумневу — эфектыўная праца ў гэтым напрамку паспрыяе захаванню згаданага вамі каштоўнага пласта нашай культуры.

“УРЭШЦЕ, Я МАЮ ПРАВА НА ХОБІ”

Н.Б.: Як мастацтвазнаўцу мне шкада, што вы апошнім часам не займаецеся харэаграфіяй: раней у вас былі цікавыя пастаноўкі...

— Вельмі прыемна чуць. Але мне падаецца, што вы перабольшваеце маю значнасць, як балетмайстра. Мне заўжды было важней, каб удалыя пастаноўкі з'яўляліся ў маіх студэнтаў, а не ў мяне асабіста. Ці вярнуся да харэаграфіі? Усё ў жыцці можа быць. Не так даўно атрымала вельмі цікавую прапанову працаваць у тэатры, і калі абставіны дазваляць, хачу яе выкарыстаць. Зразумела, у вольны ад асноўнай працы час. Урэшце, я ж таксама маю права на хобі.

Н.Б.: Калі ўжо вы загаварылі пра нейкія тэатральныя перспектывы, дык ці не прыходзіла думка, што можна зрабіць асабісты праект, у якім была б залезнічана ўся ваша творчая сям'я?

— Не. Супрацоўнічаць з мужам (акцёр Канстанцін Міхаленка — Рэд.) мне вельмі камфортна і зручна. Ён ведае, што я для яго лепшы партнёр як балетмайстар, а ён для мяне — найлепшы рэжысёр. Але мы прыныпова ніколі не працуем разам. Пры тым, што быў у нас даволі ўдалы сумесны досвед.

Н.Б.: Не працуеце разам, каб не казалі, што гэта “сямейны падпад”?

— У тым ліку і па гэтай прычыне. Бо заўжды знойдуцца людзі, якія ўбачаць тут падставу для кпінаў — дык навошта ім даваць такую магчымасць? Хаця да нядаўняга часу шмат хто нават і не ведаў, што мы маем дынамічнае адзін да аднаго прозвішчы ж у нас розныя.

Зрэшты, мой муж выдатна спраўляецца і без мяне. Ды і дзеці ўжо таксама робяць першыя крокі на творчай ніве. А ўсе сямейныя праекты пры нагодзе можна рабіць дома для шчыльнага кола сваякоў і сяброў. Што ў нас, дарэчы, няблага атрымліваецца.

Д.А.: У вашай біяграфіі ёсць цікавы факт: вы напісалі сцэнарый для маладзёжнага серыяла. Цікава, на якую тэму?

— Сцэнарый называўся “Альма матэр”, ён пра будні беларускага студэнцтва. Гэта якраз быў досвед нашай сумеснай з мужам працы. І

тады мы пераканаліся, што змена дзейнасці — нядрэжны адпачынак, бо пісалася нам у ахвоту, у задавальненне. Дасюль згадваю той час з прыемнасцю.

Мы паўдзельнічалі ў конкурсе, які ў 2004 годзе Белтэлерадыёкампанія ладзіла сумесна з Міністэрствам культуры. Сталі адным з лаўрэатаў, але рэалізаваны наш сцэнарый не быў. Тым болей, мы, як аўтары, не мелі дасвечанасці ў кінавытворчасці — вось таму і замахануліся ажно на 32 серыі.

Д.А.: А як бы вы ацэньвалі ўзровень тых сцэнарый, якія сёння прапануюцца на конкурсы?

— Калі я пачула, што ў нас праблема са сцэнарыстамі, дык спачатку нават не паверыла. Лічыла, што гэта перабольшванне. Але потым пераканалася: і сапраўды, такая праблема ёсць. Агульны ўзровень тых сцэнарый, якія прыходзяць на традыцыйны конкурс “Мая Беларусь”, не надта адпавядае паграбаваннем сённяшніх глядачоў. Такое ўражанне, што многія з тых працаў напісаныя дзесяць — пятнаццаць гадоў таму, і толькі тытульны аркушы змяняюцца. Ведаю, што “Беларусьфільм” працуе досыць інтэнсіўна над тым, каб свой партфель папоўніць, але ёсць чыннікі ад кіраўніцтва кінастудыі незалежна. Ды і ў прыватных прадзюсараў таксама не сказала б, што добрых сцэнарый багата. На жаль, такі трэнд характэрны не толькі для нашай краіны: ёсць цяжкасці і з ідэямі, і з іх увасабленнем.

Н.Б.: Можна, вярта стварыць для “выхавання” нейкі адмысловы цэнтр — па аналогіі з Цэнтрам сучаснай беларускай драматургіі, які ўжо прыносіць свой плён?

— Сапраўды, такая ідэя прапрацоўваецца. Можна, калі б намі тады заняліся, перад вамі сядзеў бы не першы намеснік міністра культуры, але нядрэжны сцэнарыст. Зрэшты, я, вядома ж, ні пра што не шкадую і спадзяюся вярнуцца да сцэнарнай працы на пенсіі. А кажу гэта да таго, што ў нас сапраўды ёсць перспектывныя творцы, але патрэбны той, хто падказаў бы ім, у якім кірунку рухацца. Магчыма, такі цэнтр мэтазгодна стварыць на базе “Беларусьфільма”, прыцягнуўшы ў яго і кадры з прыватных кампаній.

І.С.: Ці не было шкадавання пакідаць творчую дзейнасць дзеля працы ў міністэрстве?

— Але тут насамрэч столькі творчасці! Не ведаючы нашу працу знутры, гэта нават уявіць цяжка. Чаму калі гаворка ідзе пра творчасць, дык ва ўяўленні абавязкова з'яўляецца сцэна ці мастацкая майстэрня? Дарэчы, і тэатр — гэта акрамя ўсяго яшчэ і вытворчасць. Там таксама даводзіцца з дня ў

дзень рабіць сваю працу, не чакаючы, пакуль на цябе сядзе нагхненне. Ёсць такое слова: “трэба”!

Н.Б.: Ці ёсць нейкі праект Міністэрства культуры, якім вы ад сэрца ганарыцеся і можаце сказаць: “вось, гэта мая творчасць”?

— Я працую ўсяго год з невялічкім, таму рана мне яшчэ ганарыцца! Ды і наогул не належу да тых людзей, якія акцэнтуюць увагу на сваіх дасягненнях. Тым больш, што праца ў Міністэрстве — гэта “камандная гульня”, тут няма маіх асабістых дасягненняў. Так, ёсць рэчы, якімі я недзе ў глыбіні душы задаволеная. Вось наведвальнік пасля прыёму грамадзян прыйшоў і напісаў мне падзяку за тое, што мы вырашылі ягонае пытанне — па шчырасці, нават ужо прызабыла, якое менавіта, бо пытанне даводзіцца вырашаць шмат. Вядома, мне было прыемна атрымаць такі сюрпрыз. Але ганарыцца тым, што ты робіш — няправільна. Урэшце, я проста раблю сваю работу. Мне за гэта грошы плацяць.

І яшчэ. Калі рэжысёр пачынае ўголас нахвальваць свой спектакль — лічы, што як творца ён скончыўся. У яго няма стымулу для дасканалення — а дасканалення трэба заўсёды. Бо заўжды нешта можна палепшыць, змяніць, дапрацаваць. Заўжды ёсць нейкія хібы.

П.В.: Не раз чуў, як людзі культуры за вочы называлі вас “Прыгажуняй”. І сапраўды, вы заўсёды выглядаеце бездакорна з пункту гледжання стылю. Скажыце, гэта ў вас так само сабой атрымліваецца, або вы працуеце над іміджам?

— Дзякуй за такія кампліменты! Па шчырасці, не надта разбіраюся ў стылях адзення. Куды прасцей мне пра стыль ў мастацтве пагаварыць. Дзе апрачаюся? Ды па-рознаму. І пераважна ў беларускіх вытворцаў. Калі ёсць магчымасць — у нашага дызайнера Наталлі К. Яна робіць рэчы, якія мне па-суюць.

А ўвага да свайго выгляду... Пэўна, гэта наслідок першай прафесіі. Калі ты выходзіш на сцэну, дык абавязкова павінна выглядаць належным чынам. Вось і я разумею гэтую адказнасць. Паколькі ты чалавек публічны, дык мусіш дбаць пра ўласны імідж — прынамсі, у межах сваіх фінансавых ды ўсіх іншых магчымасцяў. Я прадстаўляю культуру — і таму не магу сабе дазволіць выглядаць дрэнна.

Дар'я АМЯЛЬКОВІЧ,
Надзея БУНЦЭВІЧ,
Пётра ВАСІЛЕЎСКІ,
Ілья СВІРЫН,
Юрый ЧАРНЯКЕВІЧ
ды ўся рэдакцыя газеты
“Культура” ўдзячна
Наталлі Уладзіміраўне
Карчэўскай за цікавую
і змястоўную гутарку